

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	4221010332
Dátum vydania rozhodnutia:	15.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4221010332.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Patrika Pribelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 15. októbra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného R. O. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Trestného zákona, o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T/61/2021, z 23. marca 2023, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/49/2023, z 27. júla 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. O. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T/61/2021, z 23. marca 2023 bol obvinený R. O. uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

dňa 29. októbra 2020 medzi 20.15 hod. a 21.29 hod. v S., v rodinnom dome na ul. Q. č. XXX priložil k hlave svojej bývalej družky K. X., nar. XX.X.XXXX kuchynský nôž vidlicový, na oboch stranách so zubkami, červenasto bordová rukoväť a žiadal od nej, aby napísala svojmu novému priateľovi U. O. SMS správu, nech jej nevypisuje, lebo sa to jej druhovi nepáči a nech jej dá pokoj a aby napísala SMS správu svojej matke, že to, čo písala predtým, nie je pravda, že medzi ňou a obžalovaným je všetko v poriadku, čo poškodená zo strachu aj urobila, pričom takto konal napriek tomu, že bol

- rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 1T 141/94 zo dňa 22.3.1994 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 7To 693/94 zo dňa 10.5.1994 odsúdený okrem iného aj pre pokus trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 8 odsek 1 k § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 140/1961 Zb. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šiestich) rokov, na výkon ktorého bol zaradený do druhej nápravno-výchovnej skupiny,

- rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 3T/64/2007 zo dňa 14.2.2008, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 3To/16/2008 zo dňa 14.5.2005 odsúdený za zločin týrania blízkej osoby

a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 písmeno d/ Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 11 (jedenásť) rokov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, ktorý vykonal 4.10.2017.

Za to bol obvinenému R. O. podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a § 47 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov; pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací na podklade odvolania obvineného rozhodol uznesením, sp. zn. 4To/49/2023, z 27. júla 2023 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného R. O. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený R. O. prostredníctvom ustanovenej obhajkyne Dr. jur. Zity Machlicovej dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu].

Obvinený v dovolaní v podstate namietal:

„Obžalovaný svoju vinu popiera a za účelom preukázania svojej nevinu navrhoval vykonať v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom viacero dôkazov. Väčšina jeho návrhov na vykonanie dokazovania bola zamietnutá. Išlo pritom najmä o výsluch svedka S. S., bytom Y. XX, S., ktorý bol v priebehu roka 2021 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a ústave na výkon väzby v Nitre a mal mať vedomosť o relevantných skutočnostiach týkajúcich sa skutku kladenému obžalovanému za vinu. Ide o svedka, ktorý mal byť po vzatí obžalovaného R. O. do väzby v priamom kontakte s poškodenou K. X., mal vedieť o pohnútkach ako aj úmysle poškodenej na obvinení R. O.. Po zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Nitre odvolací súd považoval za potrebné vykonať aj výsluch S. S., súd prvej inštancie však uvedený dôkaz odmietol vykonať s odôvodnením, že S. S. sa nepodarilo vypátrať. Súd v konaní vykonal všetky lustrácie na Slovensku, zároveň však v odôvodnení uviedol, že S. S. sa pravdepodobne nachádza v Českej republike. Pokiaľ teda súd mal vedomosť o pobyte svedka, mal osloviť cestou dožiadania príslušné orgány v Českej republike, zistiť jeho pobyt a následne účasti na hlavnom pojednávaní zabezpečiť, resp. zabezpečiť jeho výsluch prostredníctvom videokonferencie. Obžalovaný z ústavu nevedel uvedeného svedka zabezpečiť. Skutočnosť, že obžalovaný opakovane kontaktoval svedka, je dôkazom toho, že svedok je zastihnuteľný, navyše aj svedok U. Z., bývalý starosta S. uviedol, že sestra S. S. sa informovala, či by nebolo možné preňho zabezpečiť bývanie.

Svedkyňa A.U. X., matka poškodenej súdu uviedla, že poškodená pravdepodobne bola v čase skutku pod vplyvom psychotropných látok, pričom táto skutočnosť má podstatný vplyv na schopnosť poškodenej objektívne vnímať a reprodukovať prežité udalosti. Uviedla, že od tej doby, ako bola poškodená (jej dcéra) v kontakte s U. O., užívala LSD. Z výpovede U. O. takisto vyplýva, že krátko pred skutkom sa poškodená správala čudne, mala hysterické výbuchy, z ničoho nič bola nervózna, ziapala, kričala, občas počula zvuky z povaly.

Znalkyňa PhDr. Linda Katona na hlavnom pojednávaní dňa 24.11.2022 uviedla: ... 'Existuje možnosť, že by sa človek nasпамäť naučil nejaký krátky úsek, nejaké udalosti napriek tomu, že nie sú pravdivé.' ... 'Nie je možné vylúčiť ani potvrdiť, či by tohto bola schopná poškodená' ... 'Neviem presne určiť, aké bolo vnímanie u poškodenej, tieto informácie som čerpala zo znaleckého posudku MUDr. Katonovej' ... 'nedá sa jednoznačne vyjadriť k tomu, či by bol schopný vierohodne reprodukovať prežitú udalosť, ak by bol v tom čase pod vplyvom nejakej látky' ... 'u každého človeka je riziko klamať, avšak u nej väčšie' ... 'každý dokáže klamať'. Ďalej v znaleckom posudku konštatovala, že v súvislosti s vyšetrovanou vecou možno konštatovať, že všeobecná schopnosť probandky vierohodne vypovedať je na základe psychometrických ukazovateľov znížená. Jednoznačne teda uviedla, že u poškodenej je väčšie riziko klamať, nevedela vylúčiť ani potvrdiť užívanie psychotropných látok, nakoľko v čase skutku neboli vykonané žiadne testy na ich preukázanie.

Obžalovaný R. O. sa pritom domáhal na Okresnom súde Komárno zahľadania svojich predchádzajúcich odsúdení. Rozhodnutie súdu o zahľadení/nezahľadení predošlých odsúdení by malo významný vplyv na určenie výmery trestu v prípade dokázania viny v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/61/2021. O žiadosti obžalovaného o zahľadanie odsúdenia bolo vedené konanie Okresným súdom Komárno sp. zn.

3Nt/3/2021. Súdu pritom bola známa skutočnosť, že obžalovaný O. bol v tom čase väzobne stíhaný v inej trestnej veci (2T/61/2021), nevedel vykonávať svoje procesné práva osobne, nemá možnosť vyjadriť sa k jednotlivým vykonaným dôkazom, oboznámiť sa so skutočnosťami významnými pre posúdenie veci a nemá dostatočné prostriedky na obhajobu. Napriek tomu obhajca v konaní o zahľadanie odsúdenia obžalovanému O. ustanovený nebol. Mám za to, že aj týmto spôsobom došlo k porušeniu práv obžalovaného R. O. na obhajobu ako aj práva na spravodlivý súdny proces. Mám za to, že uložením trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona dôjde aj k porušeniu Ústavy SR z dôvodu, že predmetné ustanovenie zasahuje do nezávislosti súdu vynucovaním si ukladania trestu podľa predstáv zákonodarcu a sudca sa musel podriaďovať, keďže právna norma je súčasťou Slovenskej republiky a nebolo ponechané na voľnej úvahe súdu, či túto normu aplikuje alebo nie.“

Obvinený R. O. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona v jeho neprospech, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu, ako aj rozsudok prvostupňového súdu a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podaním doručeným najvyššiemu súdu 15. januára 2024 obvinený R. O. doplnil dovolanie, v ktorom namietal zaujatosť Okresného súdu Komárno, ako aj prokurátora. Zároveň poukazoval na nevykonanie ním navrhnutých dôkazov - konkrétne vyžiadaných SMS správ, ktoré mal nútiť písať U. O. a nahrávok poškodenej, ako vypovedá vyšetrovatelke. Ďalej uviedol, že je nevinný a že nemal žiadny dôvod spáchať daný trestný čin, pretože nebol žiarlivý a poškodenej počas ich trojročného spolužitia nikdy neublížil. Taktiež navrhoval vyžiadať od lekára informácie o zdravotnom stave poškodenej, keďže podľa jeho tvrdenia ide o psychicky chorú pacientku, ktorá bola viackrát liečená na psychiatrii, užívala drogy a svoje konanie si zrejme neuvedomovala, keďže mohla byť ovplyvňovaná bývalými partnermi, ktorí ho nenávideli.

Podaním doručeným najvyššiemu súdu 21. mája 2024 obvinený R. O. doplnil dovolanie v tom zmysle, že namietal nesprávne použitie a aplikáciu zásady „trikrát a dost“, ktorá nebola podľa jeho názoru aplikovaná oprávnene a v súlade so zákonom. Uvedené odôvodnil tým, že krajský súd pochybil, keď pri svojom rozhodnutí o použití ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona zarátal trestný čin, ktorého sa obvinený dopustil na základe rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 1T/141/94, z 22. marca 1994 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 7To/693/94, z 10. mája 1994, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov. Tvrdil, že nemohol predpokladať, že v budúcnosti sa zmení zákon a príde k jeho rekonštrukcii, čo považuje za porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj porušenie právnej istoty.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol:

„Dovolanie v prevažnej časti namieta hodnotenie dôkazov (výsluchu svedkyne A. X. a znaleckého posudku a výsluchu znalkyne PHDr. Lindy Katona) a teda ho považujem v tejto časti za neprípustné.

Čo sa týka odsúdeným uvádzaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 písm. c) Trestného poriadku (nevypočutie svedka S. S.), poukazujem na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo 45/2009, publikované pod č. 21/2010 Zbierky rozhodnutí, podľa ktorého za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V tomto smere poukazujem na skutočnosť, že prvostupňový súd vyvinul mimoriadne úsilie, aby označeného svedka vypočul, využil na to všetky dostupné procesné prostriedky, pričom dôkaz nebolo možné realizovať z objektívnych dôvodov - nemožnosti ustálenia jeho aktuálneho pobytu. V tomto smere nemal námietky ani odvolací súd, zrejme aj z dôvodu, že S. S. nebol priamym ani nepriamym svedkom skutku, len podľa neverifikovaného tvrdenia obvineného O. by sa mal vyjadriť k prípadnému motívu

poškodenej krivo ho obviňť. Z dôkazov zabezpečených v súdnom konaní zároveň vyplynulo, že obžalovaný sa ním navrhnutého svedka S. S. počas výkonu väzby pokúsil 54 krát kontaktovať, z toho s ním 11 krát aj komunikoval, a to aj v čase, keď ho navrhol vypočuť ako svedka. Rozhodnutie súdu o odmietnutí vykonania dôkazu jeho výsluchom bolo preto plne opodstatnené.

Odsúdený vidí dôvod dovolania aj v porušení jeho práva na obhajobu a spravodlivý súdny proces (dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) spočívajúcom v neustanovení mu obhajcu v konaní o zahľadení odsúdenia vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 3NV3/201. Keďže ide o namietanie porušenia zákona v odlišnom trestnom konaní, dovolací súd v tejto veci o ňom nie je oprávnený rozhodovať. Navyše v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na zahľadenie odsúdenia, preto ani prípadné porušenie práva na obhajobu nemôže mať vplyv na zákonnosť rozhodovania v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/61/2021.

Napokon k námietke, že ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona porušuje Ústavu SR z dôvodu, že zasahuje do nezávislosti súdu vynucovaním ukladania trestu, uvádzam, že i keď uloženie mimoriadneho trestu odňatia v trvaní 25 rokov za spáchaný skutok v tejto konkrétnej veci sa javí ako prísne a subjektívne nespravodlivé, neboli splnené zákonné podmienky na jeho zníženie v zmysle § 47 ods. 2 veta posledná Trestného zákona a všeobecný súd nemá možnosť neuplatniť záväznú zákonnú úpravu, či posúdiť ústavnosť aplikovanej normy. Poukazujem v tomto smere aj na nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/09 z 2. novembra 2011, ktorým nevyhovел návrhu Okresného súdu Pezinok v časti, v ktorej navrhovateľ navrhoval vyslovenie nesúlady tzv. zásady 'trikrát a dosť' zakotvenej v § 47 ods. 2 Trestného zákona s čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré zakazujú neľudské, kruté a ponižujúce zaobchádzanie alebo tresty. Podstatou argumentácie predmetného nálezu bolo, že uloženie trestu odňatia slobody podľa ustanovení § 47 ods. 2 Trestného zákona, nepochybne trestu prísneho, za okolností, keď páchatel' spáchaním mimoriadne závažného trestného činu po predchádzajúcom dvojnásobnom potrestaní za takéto trestné činy prejaví úplnú ľahostajnosť k hodnotovému spoločenskému systému a svojím správaním signalizuje vysokú mieru rizika ďalšej recidívy, nenarušuje vo všeobecnosti predstavy o primeranosti trestania, pretože potreba preventívnej ochrany spoločnosti sa javí za takýchto okolností ako nevyhnutná.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného R. O. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale aj v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný, a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozobraného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument

strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle „iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku), takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - tzv. základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné pravidlá konania pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného dovolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení realizovaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy, ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje.

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakoľko za týmto účelom je obvinenému poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) namietat proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej

inštancie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietat' zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený v dovolaní argumentoval tým, že súdy zamietli väčšinu ním navrhnutých dôkazov, najmä výsluch svedka S., ako aj zistenie informácií o zdravotnom stave poškodenej, pričom vykonané dôkazy, najmä výpoveď svedkyne X. a znalkyne PhDr. Lindy Katona hodnotí odlišne, a to z pohľadu svojej tvrdennej nevinu. K tomu najvyšší súd uvádza.

Právu obvineného spočívajúceho v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014).

Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom - ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Treba si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí - neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku (ktoré uznesenie sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku zrozumiteľným, úplným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Pre konanie pred odvolacím súdom platí, že tento nemusí o návrhu na doplnenie dokazovania formálne rozhodnúť uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, pretože „ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejné zasadnutie použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo, ale „primerane“. „Z hľadiska zachovania práv obhajoby (čomu zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal, k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením (R 43/2018).

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku súdu prvého stupňa alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom, a síce dovolania podaného ministrom spravodlivosti na podklade podnetu oprávnenej osoby podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [a už vôbec nie písm. i)], uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal. Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležité zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd sumarizuje.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, vo vzťahu k návrhu obvineného na

doplnenie dokazovania, môže byť naplnený, ak:

- a) súd prvého stupňa o návrhu obvineného na doplnenie dokazovania nerozhodol podľa § 273 ods. 3 Trestného poriadku - „ignoroval“ ho a s návrhom na doplnenie dokazovania sa nevysporiadal ani v odôvodnení svojho rozhodnutia - § 168 ods. 1 Trestného poriadku,
 - b) ak bol návrh na doplnenie dokazovania predložený až v odvolaní a odvolací súd sa s týmto návrhom nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej - „mlčal“
- a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Za takéhoto stavu totižto dochádza k porušeniu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo však nie je tento prípad.

Najvyšší súd po oboznámení sa s dovolaním obvineného a rozhodnutiami súdov prvého a druhého stupňa konštatuje, že obidva súdy sa dostatočne jasným a zrozumiteľným spôsobom zaoberali navrhnutými dôkazmi, pričom nevykonanie navrhnutých dôkazov bolo riadne odôvodnené. Súd prvého stupňa na stranách 6 - 8 odôvodnenia rozsudku podrobne vysvetlil, prečo nebolo potrebné vyžiadať správu o hospitalizácii poškodenej na psychiatrii, najmä vzhľadom na zistenia o jej zdravotnom stave vyplývajúce zo znaleckých posudkov. Rovnako objasnil dôvody odmietnutia výsluchu svedka S., opakovaného znaleckého posudku na poškodenú a obvineného, ako aj opakovaných výsluchov matky poškodenej, pričom poukázal na konkrétne skutočnosti, ktoré ho viedli k ustáleniu viny obvineného. S týmito závermi sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý na strane 5 uznesenia zhrnul podstatné zistenia a závery súdu prvého stupňa. Nad rámec uvedeného najvyšší súd dodáva nasledovné.

Vo vzťahu k návrhu obvineného na výsluch svedka S. najvyšší súd z obsahu spisového materiálu zistil, že tento bol predvolaný na hlavné pojednávanie konané 24. novembra 2022 a 12. januára 2023 a následne požiadaný o predvedenie na hlavné pojednávanie konané 9. februára 2023. Napriek opakovaným pokusom o zistenie jeho pobytu a zabezpečenie predvedenia sa neskôr preukázalo, že svedka nebolo možné predviesť, keďže od 31. decembra 2022 bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení FNŠP Nové Zámky. Za tohto stavu súd na hlavnom pojednávaní 23. marca 2023 uznesením odmietol vykonať jeho výsluch a v súlade s § 272 ods. 3 Trestného poriadku zamietol aj ďalšie navrhované dôkazy (č. l. 866 - 868), pričom tak postupoval v záujme hospodárnosti a efektívnosti trestného konania. Ďalej, k námietke nevykonania dôkazu v podobe SMS správ najvyšší súd konštatuje, že tieto boli na hlavnom pojednávaní 4. novembra 2021 riadne prečítané ako listinné dôkazy (č. l. 439). Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že prvostupňový súd sa návrhmi obvineného riadne zaoberal, pričom v konaní pred odvolacím súdom obvinený žiadne ďalšie dôkazné návrhy neuplatnil. Preto zo strany dovolacieho súdu nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom.

Vo vzťahu k námietke obvineného voči osobe samosudcu najvyšší súd uvádza, že o tejto samosudca na hlavnom pojednávaní rozhodol podľa § 31 ods. 5 a § 32 ods. 6 tak, že sa o nej nekoná (č. l. 752). O všeobecnej námietke obvineného vznesenej voči všetkým sudcom súdu prvého stupňa, ktorou obvinený zároveň požiadal o odňatie prejednávanej veci súdu prvého stupňa a jej príkazanie inému ako príslušnému súdu, rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením, sp. zn. 4Nto/8/2022, zo 14. decembra 2022 podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku tak, že sa trestná vec obžalovaného, vedená na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 2T/61/2021 príslušnému súdu neodníma (č. l. 789).

Obvinený v dovolaní taktiež namietal, že mu v konaní o zahľadení predošlých odsúdení nebol ustanovený obhajca, čím malo dôjsť k porušeniu práv obvineného na obhajobu, ako aj práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd k tomu uvádza, že dovolací súd nemá právomoc preskúmavať postup a následné rozhodnutie vydané v inom, samostatnom konaní o zahľadení odsúdenia, a preto sa dovolací súd touto námietkou ako takou nezaoberal. Napriek tomu poukazuje na vzájomnú previazanosť ustanovení § 38 ods.1 prvá veta, § 291 a § 470 ods.1 Trestného poriadku, z ktorých vyplýva, že v tomto konaní neexistovali dôvody povinnej obhajoby, preto bolo na obvinenom, aby sa o svoju obhajobu náležite zaujímal.

V doplnení dovolania obvinený ďalej namietal, že znalecký posudok na jeho osobu bol vypracovaný bez prítomnosti tlmočníka, o ktorého žiadal, pričom otázkam znalca nerozumel. Ďalej uviedol, že od začiatku väzby (od 2. novembra 2020) písomne žiadal vypovedať za prítomnosti advokátky. Najvyšší súd zo spisu zistil, že pri výsluchu 2. novembra 2020, konanom o návrhu na vzatie do väzby, bol obvinený osobitne poučený, že sa výsluchu môže zúčastniť obhajca, ktorého si môže zvoliť alebo mu môže byť ustanovený. Obvinený uviedol, že si obhajcu nezvolil a súhlasí s vykonaním výsluchu bez obhajcu. Po rozhodnutí o vzatí do väzby následne požiadal o ustanovenie obhajcu (č. l. 16 - 18), pričom ešte v ten istý deň mu bola ustanovená obhajkyňa JUDr. Beňová, ktorá sa riadne zúčastňovala vyšetrovacích úkonov. Najvyšší súd zo spisu ďalej zistil, pokiaľ ide o tlmočníka, že obvinený jeho pribratie požadoval až pri výsluchu 26. augusta 2021, kedy bol tlmočník riadne zabezpečený, pričom pri výsluchu konanom 28. júla 2021 (č. l. 102, 103) a takisto pri preštudovaní spisu (č. l. 237) z toho istého dňa, kde bola prítomná aj obhajkyňa obvineného JUDr. Beňová, nerozporoval skutočnosť, že ovláda slovenský jazyk a nežiadal tlmočníka (č. l. 335 - 336). Najvyšší súd konštatuje, že v ďalšom konaní bol tlmočník riadne pribratý. V súvislosti s namietaným znaleckým posudkom PhDr. Róberta Máthého najvyšší súd poukazuje na zápisnicu z hlavného pojednávania konaného 21. októbra 2021 (č. l. 412 - 413), z ktorej vyplýva, že obvinený jednoznačne rozumel obsahu komunikácie, rozhovor prebiehal v slovenskom aj v maďarskom jazyku a približne 40 otázok bolo obvinenému položených v maďarčine. Z uvedeného vyplýva, že právo obvineného na obhajobu a ani právo na používanie jazyka, ktorému rozumie, porušené nebolo, keďže obvinenému bol obhajca ustanovený bezprostredne po vzatí do väzby a tlmočník bol pribratý vždy, keď o to obvinený požiadal.

Obvinený napokon v dovolaní namietal nesprávnu aplikáciu tzv. zásady „trikrát a dost“, ktorú považuje za neoprávnenú a v rozpore so zákonom. Podľa jeho názoru krajský súd pochybil, keď pri rozhodovaní o uložení trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona započítal medzi predchádzajúce odsúdenia aj rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 1T/141/94, z 22. marca 1994, v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 7To/693/94, z 10. mája 1994, ktorým bol obvinený odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere šiestich rokov. Obvinený v tejto súvislosti namietal, že v čase prvého odsúdenia nemohol predvídať neskoršiu zmenu právnej úpravy, konkrétne zavedenie mechanizmu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona a že jeho aplikáciu na skutky spáchané pred touto zmenou považuje za porušenie princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces.

K tomu najvyšší súd poznamenáva, že ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona je v zmysle judikatúry legitímnym nástrojom trestnej politiky štátu, ktorého cieľom je reagovať na opakovanú trestnú činnosť páchatel'ov. Aplikácia § 47 ods. 2 Trestného zákona je viazaná na skutkový stav, ktorý existuje v čase rozhodovania súdu, a teda nie je retroaktívnym použitím práva v neprospech obvineného. Rozhodujúce nie je to, kedy bola jednotlivá trestná činnosť spáchaná, ale to, že v čase rozhodovania o ďalšom treste obvinený naplnil zákonné predpoklady pre uloženie trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona, teda že bol už dvakrát právoplatne odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody za určité úmyselné trestné činy, ktoré vykonal a následne sa opäť dopustil takéhoto úmyselného trestného činu. Najvyšší súd nepovažuje použitie tohto ustanovenia za porušenie princípu právnej istoty, ani práva na spravodlivý proces, nakoľko ide o dopad predvídateľného a legálneho dôsledku trestnej recidívy. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na prechodné ustanovenie § 437 ods. 5 Trestného zákona. Rovnako tvrdenie, že ustanovenie § 47 ods. 2 by malo byť protiústavné, nezodpovedá dlhodobej súdnej rozhodovacej činnosti. Aj pri jeho aplikácii totiž súd disponuje určitou mierou slobody rozhodovania ohľadom výmery trestu, samozrejme pri splnení zákonných podmienok.

V ostatnom sa obvinený vyjadruje k vykonaným dôkazom tak, že sa zameriava na ich opätovné hodnotenie podľa svojho subjektívneho pohľadu na prejednávajúcu vec. V tomto smere je potrebné opäť zdôrazniť, že najvyšší súd ako dovolací orgán nie je oprávnený prehodnocovať skutkové zistenia ani spôsob, akým nižšie súdy vykonané dôkazy hodnotili, pokiaľ sa toto hodnotenie pohybuje v rámci zásad logického uvažovania a nie je v zrejmom rozpore s vykonanými dôkazmi.

Nesúhlas obvineného so závermi, ktoré vyplynuli zo svedeckých výpovedí a ostatných dôkazov, nemení nič na skutočnosti, že detailným spôsobom koncipované odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v

spojení s uznesením odvolacieho súdu nepochybne splňajú požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, jasne a zrozumiteľne dávajú odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania a zároveň z nich vyplýva vzťah medzi obsahom vo veci vykonaných dôkazov a deklaroványmi skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Najvyšší súd preto nemá právomoc zasahovať do hodnotenia dôkazov vykonaného súdmi nižších stupňov, pričom tvrdenie obvineného, že hodnotenie dôkazov nezodpovedá jeho očakávaniam nemožno považovať za dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ako ani žiaden iný z katalógu dovolacích dôvodov dostupných pre obvineného v rámci § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Na prípadné pochybenia, ktoré neboli v dovolaní namietané, najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku neprihliadal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.